

ІН
НО
ВА.
ЦІЇ
НА

ПЕДАГОГІКА

21 2020

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 21

Том 1

Видавничий дім
«Гельветика»
2020

Редакційна колегія:

Благун Наталія Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор
Пушкарьова Тамара Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор
Бочелюк Віталій Йосипович – доктор психологічних наук, професор
Невмержицька Олена Василівна – доктор педагогічних наук, доцент
Терешкінас Артурас – доктор соціальних наук, професор (Каунас, Литва)
Пагута Мирослав Вікторович – кандидат педагогічних наук, доцент
Пермінова Владислава Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент
Кочарян Артур Борисович – кандидат педагогічних наук, доцент
Віталія Гражісне – доктор педагогічних наук (Вільнюс, Литва)

Електронна сторінка видання – www.innovpedagogy.od.ua

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченого радою Причорноморського науково-дослідного інституту
економіки та інновацій (протокол № 1 від 30.01.2020 року)

**Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України з педагогічних наук
відповідно до Наказу МОН України від 04.04.2018 № 326 (додаток 9)**

Науковий журнал «Інноваційна педагогіка» зареєстровано
Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 22897-12797Р від 02.08.2017 року)

Міжнародний цифровий ідентифікатор журналу: <https://doi.org/10.32843/2663-6085>

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Алиєва Нармин Мардан

СЛЕДОВАНИЕ МОДЕ И ТРАДИЦИЯМ У ПОДРОСТКОВ И МОЛОДЕЖИ
КАК ВАЖНОЕ СРЕДСТВО ИХ ЭМОЦИОНАЛЬНО-ВОЛЕВОГО ВОСПИТАНИЯ.....9

Жмак К.В.

МОРАЛЬНІСТЬ, РОЗВИТОК І ВИХОВАННЯ У ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНЬОМУ
Й РЕЛІГІЙНОМУ ДИСКУРСАХ: ВІТЧИЗНЯНА ТРАДИЦІЯ.....13

Завгородня Т.К., Стражнікова І.В.

ПРОБЛЕМИ ДИДАКТИКИ НА СТОРИНКАХ ПЕДАГОГІЧНИХ
ЖУРНАЛІВ ГАЛИЧИНІ (1920–1930 РР.) У КОНТЕКСТІ СУЧASNOSTI.....18

Зайченко Н.І.

ІСПАНСЬКА ПРЕСА 1900–1905 РОКІВ ПРО ОСВІТНІЙ ФАКТОР
НАЦІОНАЛЬНОГО РЕГЕНЕРАЦІОНІЗМУ.....24

Залуцька Г.І., Висоцька Р.Р.

ВНЕСОК ЧЕРНЕЧИХ ОРДЕНІВ УГКЦ У РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ В АВСТРАЛІї.....29

Калько І.В.

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ
РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....33

Квітка О.О.

РОЛЬ І МІСЦЕ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУЛЬТУРНОЇ ОБІЗНАНОСТІ
ТА САМОВИВИРАЖЕННЯ В СИСТЕМІ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ.....37

Кульчицький В.Й.

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В СУЧASNІЙ ШКОЛІ.....41

Лялюк Г.М.

ОСОБИСТІСНА ПАРАДИГМА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ-СИРІТ: СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД.....45

Майданенко С.В.

ІННОВАЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....49

Мотуз Т.В.

ГЕНЕЗА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ
(КІНЕЦЬ ХХ – ПЕРШЕ ДЕСЯТИЛІТТЯ ХXI СТ.).....53

Нагрибельний Я.А.

ПРИОРІТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ
ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ У ХХ – НА ПОЧАТКУ ХXI СТ.....59

Никифоров А.М.

ПОЗАІНСТИТУЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА
НА ТЕРЕНАХ ПІДРОСІЙСЬКОЇ УКРАЇНИ XIX – ПОЧАТКУ ХХ СТ.....65

Осіпцов А.В., Фролова О.О., Кордубан Т.В.

ЯВИЩА АГРЕСІЇ Й АГРЕСИВНОСТІ ТА ЇХНІ ПРОЯВИ У КОМАНДНИХ ВИДАХ СПОРТУ.....69

Сидоренко Н.В.

СТАНОВЛЕННЯ МЕРЕЖІ УСТАНОВ ЛІКВІДАЦІЇ НЕПІСЬМЕННОСТІ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ
МЕНШИН НА ТЕРИТОРІЇ ПІВNІЧНО-СХІДНОЇ УКРАЇНИ У 20-X РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ.....73

Цибулько О.С.

ДУХОВНИЙ ВІМІР ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....77

Цокур О.С.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В НІМЕЧЧИНІ НА ЗАСАДАХ МІЖКУЛЬТУРНОГО ПІДХОДУ.....82

Шульга Ю.С.

ЗАКОНОДАВЧА БАЗА ДУХОВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....86

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (З ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ)

Белая Т.А., Ляшенко Е.В., Охрименко О.В.

МЕТОД ПРОЕКТОВ В САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЕ НА ЗАНЯТИЯХ ПО ГИДРОХИМИИ.....91

Бондар Ю.В., Сорока О.В.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ КООПЕРАТИВНОГО НАВЧАННЯ

НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....95

Галюза С.С.

ФАКТОРИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ РІВНІ ФІЗИЧНОЇ,

ТЕХНІЧНОЇ ТА ІГРОВОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ФУТБОЛІСТІВ.....100

Грицаєнко Л.М.

РОЛЬ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО КОМПОНЕНТУ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ

КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....104

Гутиряк О.І., Волошанська І.В.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СУЧASNІХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....110

Дика Н.М., Глазова О.П.

ЕЛЕМЕНТИ ГЕНДЕРНОЇ ЛІНГВІСТИКИ В ШКІЛЬНОМУ НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....116

Дмітренко Н.Є.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОДЕЛЕЙ ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ

У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....120

Дроздова К.В.

МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ЗМІШАНИХ БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ

У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ 15–16 РОКІВ.....124

Поздрань Ю.В., Слободянюк А.А.

РОЗВИТОК НАВИЧОК ГОВОРІННЯ В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ.....128

Ihnatieve O.L., Baidak L.I., Cherkasova T.A.

ЕСТЕТИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ІНОЗЕМНА МОВА»

У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....133

РОЗДІЛ 3. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Акімова О.В., Остраус Ю.М.

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ

ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ.....137

Алмаші-Копин А.В., Бесспалько Л.А., Білик О.В.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....143

Бадер С.О.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ

ЦІННІСНО-СМІСЛОВИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО.....147

Білик О.В., Гмітер Г.О., Феньов Я.І.

ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....152

Бурчак С.О.

ТВОРЧІ ЯКОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....156

Василиків І.Б.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....161

Веремчук А.П.

ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ: АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ.....165

Галісан О.А., Курлянд З.Н.	
ДЕТЕРМІНАНТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ФАСІЛІТАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	170
Ганжа М.В.	
ПОТЕНЦІАЛ МИСТЕЦТВА ДИЗАЙНУ У ФОРМУВАННІ ХУДОЖНЬОГО ДОСВІДУ СТУДЕНТІВ.....	174
Hontarenko I.S.	
USE OF MODERN APPROACHES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN NON-LANGUAGE INSTITUTIONS.....	178
Гурін Р.С., Кушнірук А.С., Яцій О.М.	
ДИНАМІКА СФОРМОВАНОСТІ РІВНІВ АКМЕОЛОГІЧНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	182
Демянчук М.Р.	
ОБГРУНТУВАННЯ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ В МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖАХ.....	188
Дереновська О.В.	
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСНОВ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ГРАМОТИ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВА МАЙБУТНІМИ ФАХІВЦЯМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	192
Деркаченко Ю.В., Яковенко Ю.Л., Ємельянова А.О.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В ДОНБАСЬКУМУ ІНСТИТУТІ ТЕХНІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА ЮРІЯ БУГАЯ».....	197
Долинний Ю.О.	
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ Й СПОРТУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	203
Дорошенко Т.М.	
ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	207
Драчук М.І., Федорович З.Я.	
ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРОВІЗОРІВ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУЧASNOGO ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	211
Дущенко О.С.	
ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ.....	215
Єрмак Т.М.	
ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ НАВИЧОК УЧНІВ ЯК СОЦІАЛЬНА Й ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	221
Єрьоменко О.А.	
ПЕДАГОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ЯК УМОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ.....	226
РОЗДІЛ 4. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА	
Гончарук О.М.	
ОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛЬНОЇ ДОРОСЛО-ДИТЯЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ.....	232
Колесник А.Г.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	235
Тарабасова Л.Г.	
ДИТЯЧИЙ САДОК, НУШ: ПРОБЛЕМИ НАСТУПНОСТІ.....	239
НОВИЙ ВІД НАУКОВИХ ПОСЛУГ.....	244

Галіцан О.А., Курлянд З.Н.	
ДЕТЕРМІНАНТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ФАСІЛІТАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	170
Ганжа М.В.	
ПОТЕНЦІАЛ МИСТЕЦТВА ДИЗАЙНУ У ФОРМУВАННІ ХУДОЖНЬОГО ДОСВІДУ СТУДЕНТІВ.....	174
Hontarenko I.S.	
USE OF MODERN APPROACHES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN NON-LANGUAGE INSTITUTIONS.....	178
Гурін Р.С., Кушнірук А.С., Яцій О.М.	
ДИНАМІКА СФОРМОВАНОСТІ РІВНІВ АКМЕОЛОГІЧНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	182
Демянчук М.Р.	
ОБ'РУНТУВАННЯ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ В МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖАХ.....	188
Дереновська О.В.	
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСНОВ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ГРАМОТИ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВА МАЙБУТНІМИ ФАХІВЦЯМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	192
Деркаченко Ю.В., Яковенко Ю.Л., Ємельянова А.О.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В ДОНБАСЬКУМУ ІНСТИТУТІ ТЕХНІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНИ АКАДЕМІКА ЮРІЯ БУГАЯ».....	197
Долинний Ю.О.	
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ Й СПОРТУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	203
Дорошенко Т.М.	
ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	207
Драчук М.І., Федорович З.Я.	
ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРОВІЗОРІВ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУЧASNOGO ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	211
Дущенко О.С.	
ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ.....	215
Єрмак Т.М.	
ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ НАВИЧОК УЧНІВ ЯК СОЦІАЛЬНА Й ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	221
Єрьоменко О.А.	
ПЕДАГОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ЯК УМОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ.....	226
РОЗДІЛ 4. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА	
Гончарук О.М.	
ОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛЬНОЇ ДОРОСЛО-ДИТЯЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ.....	232
Колесник А.Г.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	235
Тарабасова Л.Г.	
ДИТЯЧИЙ САДОК, НУШ: ПРОБЛЕМИ НАСТУПНОСТІ.....	239
НОВИЙ ВИД НАУКОВИХ ПОСЛУГ.....	244

CONTENTS

SECTION 1 . GENERAL PEDAGOGY AND HISTORY OF PEDAGOGY

Alyeva Narmyn Mardan	
FOLLOWING FASHION AND TRADITION IN TEENAGERS AND YOUTH AS AN IMPORTANT MEANS OF THEIR EMOTIONAL-VOLINE EDUCATION.....	9
Zhmak K.V.	
MORALITY, DEVELOPMENT AND EDUCATION IN PHILOSOPHICAL-EDUCATIONAL AND RELIGIOUS DISCOURSES: DOMESTIC TRADITION.....	13
Zavhorodnia T.K., Strazhnikova I.V.	
PROBLEMS OF DIDACTICS ON THE PAGES OF PEDAGOGICAL JOURNALS OF GALYCHYN (1920–1930) IN THE CONTEXT OF MODERNITY.....	18
Zaichenko N.I.	
THE SPANISH PRESS OF 1900–1905 ABOUT THE FACTOR OF EDUCATION IN NATIONAL REGENERATION.....	24
Zalutska H.I., Vysotska R.R.	
CONTRIBUTION OF MONASTIC ORDERS OF UGCC IN THE DEVELOPMENT OF EDUCATION IN AUSTRALIA.....	29
Kalko I.V.	
PARTNERSHIP PEDAGOGY AS A CONDITION OF IMPLEMENTATION OF PERSONALITY DEVELOPMENT TASKS IN THE CONTEXT OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL.....	33
Kvitka O.O.	
THE ROLE AND PLACE OF COMPETENCE CULTURAL AWARENESS AND SELF EXPRESSION IN THE SYSTEM OF KEY COMPETENCIES.....	37
Kulchytskyi V.I.	
PATRIOTIC EDUCATION OF PUPILS IN THE MODERN SCHOOL.....	41
Lialiuk H.M.	
THE PERSONAL PARADIGM OF EDUCATION OF ORPHANS: THE SYNERGETIC APPROACH.....	45
Maidanenko S.V.	
INNOVATIVE ORGANIZATION OF METHODICAL WORK IN THE NEW UKRAINIAN SCHOOL.....	49
Motuz T.V.	
GENESIS OF INNOVATIVE ACTIVITY OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF DNEPROPETROVSK REGION (THE END OF XX – FIRST DECADE OF THE XXI CENTURY).....	53
Nahrybelnyi Ya.A.	
PRIORITY AREAS OF THE UKRAINIAN SCHOOL DEVELOPMENT AND PEDAGOGICAL THOUGHT IN THE XX – THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY.....	59
Nykyforov A.M.	
NON-INSTITUTIONAL FORMS OF TEACHING DECORATIVE ART IN THE TERRITORY OF UKRAINE AS PART OF THE RUSSIAN EMPIRE OF THE XIX – EARLY XX CENTURIES.....	65
Osiptsov A.V., Frolova O.O., Korduban T.V.	
PHENOMENA OF AGGRESSION AND ITS EVIDENCE IN TEAM SPORTS.....	69
Sydorenko N.V.	
ESTABLISHMENT OF THE NETWORK OF INSTITUTIONS FOR THE ELIMINATION OF LITERACY FOR NATIONAL MINORITIES IN NORTH-EASTERN UKRAINE IN THE 20-S YEARS OF THE XX CENTURY.....	73
Tsybulko O.S.	
THE SPIRITUAL DIMENSION OF EDUCATION: PROBLEMS AND POSSIBLE WAYS TO SOLVE.....	77
Tsokur O.S.	
THE PECULIARITIES OF ORGANIZATION OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS IN GERMANY ON THE BASIS OF THE INTER-CULTURAL APPROACH.....	82

Shulha Yu.S.	
LEGISLATIVE BASIS OF SPIRITUAL EDUCATION IN UKRAINE.....	86
SECTION 2. THEORY AND METHODS OF TEACHING (BY DISCIPLINES)	
Belya T.A., Liashenko E.V., Okhrymenko O.V.	
PROJECT METHOD IN THE INDIVIDUAL WORK AT HYDROCHEMISTRY CLASSES.....	91
Bondar Yu.V., Soroka O.V.	
FEATURES OF THE USE OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES OF COOPERATIVE LEARNING IN MATHEMATICS LESSONS IN PRIMARY SCHOOL.....	95
Haliuza S.S.	
FACTORS REGULATING THE LEVELS OF PHYSICAL, TECHNICAL AND GAME READINESS OF FOOTBALLISTS.....	100
Hrytsaienko L.M.	
THE ROLE OF THE SOCIO-CULTURAL COMPONENT IN FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE IN THE PROCESS OF LEARNING THE UKRAINIAN LANGUAGE AS FOREIGN.....	104
Hutyriak O.I., Voloshanska I.V.	
PECULIARITIES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN MODERN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	110
Dyka N.M., Hlazova O.P.	
ELEMENTS OF GENDER LINGUISTICS IN UKRAINIAN SCHOOL TEACHING.....	116
Dmitrenko N.Ye.	
COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF IMPLEMENTATION MODELS OF EDUCATIONAL STRATEGIES IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING.....	120
Drozdova K.V.	
METHODOLOGIES OF THE USE OF FACILITIES OF THE MIXED MARTIAL ARTS IN THE PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION OF TEENAGERS 15–16 YEARS.....	124
Pozdran Yu.V., Slobodianuk A.A.	
DEVELOPMENT OF FOREIGN STUDENTS' SPEAKING SKILLS.....	128
Ihnatieve O.L., Baidak L.I., Cherkasova T.A.	
AESTHETIC AND PEDAGOGICAL POTENTIAL OF THE "FOREIGN LANGUAGE" COURSE IN THE ESTABLISHMENTS OF HIGHER EDUCATION.....	133
SECTION 3. THEORY AND METHODS OF VOCATIONAL TRAINING	
Akimova O.V., Ostraus Yu.M.	
PEDAGOGICAL MODEL OF FUTURE FAMILY DOCTORS' PROFESSIONAL COMMUNICATIVE CULTURE FORMATION.....	137
Almashi-Kopyn A.V., Bespalko L.A., Bilyk O.V.	
THEORETICAL BASIS OF FORMATION OF ART-AESTHETIC COMPETENCE OF THE FUTURE EDUCATOR OF THE PRESCHOOL EDUCATIONAL ESTABLISHMENT.....	143
Bader S.O.	
PEDAGOGICAL PRACTICE AS A MEAN OF FORMATION OF VALUE-SENSE ORIENTATIONS OF FUTURE KINDERGARTEN EDUCATORS.....	147
Bilyk O.V., Hmitemer H.O., Fenov Ya.I.	
THE FORMATION OF TOLERANCE OF FUTURE EDUCATORS IN THE PROFESSIONAL TRAINING PROCESS: A THEORETICAL ASPECT.....	152
Burchak S.O.	
CREATIVE QUALITIES OF A FUTURE MATHEMATICS TEACHER IN THE CONDITIONS OF A NEW UKRAINIAN SCHOOL.....	156
Vasylykiv I.B.	
METHODOLOGICAL APPROACHES OF RESEARCH OF THE PROBLEM OF EDUCATION AND SCIENTIFIC TRAINING OF TEACHERS OF THE PRIMARY SCHOOL IN THE INFORMATION TECHNOLOGY CONDITIONS.....	161

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Veremchuk A.P. PRACTICE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES APPLICATION IN PREPARATION OF FUTURE TEACHERS: ANALYSIS OF THEORETICAL CONCEPTS.....	165
Halitsan O.A., Kuriand Z.N. DETERMINANTS OF PREPARATION OF FUTURE TEACHERS TO PEDAGOGICAL FACILITATION IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY.....	170
Hanzha M.V. THE POTENTIAL OF THE ART OF DESIGN IN THE FORMATION OF STUDENTS' ART EXPERIENCE.....	174
Hontarenko I.S. USE OF MODERN APPROACHES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN NON-LANGUAGE INSTITUTIONS.....	178
Hurin R.S., Kushniruk A.S., Yatsii O.M. THE DYNAMICS OF DEVELOPMENT OF THE FUTURE TEACHERS ACMOELOGICAL FORMATION LEVELS.....	182
Demianchuk M.R. SUBSTANTIATION OF THE STRUCTURAL-FUNCTIONAL MODEL OF THE SYSTEM OF VOCATIONAL TRAINING OF FUTURE JUNIOR SPECIALISTS IN NURSING IN MEDICAL COLLEGES.....	188
Derenovska O.V. INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN THE STUDY OF FUNDAMENTAL EDUCATION AND COLOR SCIENCE BY FUTURE PROFESSIONAL ARTISTS.....	192
Derkachenko Yu.V., Yakovenko Yu.L., Yemelianova A.O. FEATURES OF THE ORGANIZATION OF DUAL EDUCATION AT THE DONBAS INSTITUTE OF TECHNOLOGY AND MANAGEMENT "ACADEMICIAN YURI BUGAY INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND TECHNICAL UNIVERSITY".....	197
Dolynnyi Yu.O. TRAINING OF SPECIALISTS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY.....	203
Doroshenko T.M. FOREIGN EXPERIENCE OF THE TRAINING OF FUTURE AVIATION MANAGERS FOR THE PROFESSIONAL ACTIVITY.....	207
Drachuk M.I., Fedorovych Z.Ya. THE PROBLEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PROVIDERS IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF A MODERN INFORMATION SOCIETY.....	211
Dushchenko O.S. COMPETENCE FORMATION OF FUTURE COMPUTER SCIENCE TEACHERS WHEN STUDYING INTERNET TECHNOLOGIES.....	215
Yermak T.M. LEADERSHIP SKILLS FORMATION AS A SOCIAL AND PEDAGOGICAL PROBLEM.....	221
Yeromenko O.A. PEDAGOGICAL ADAPTATION AS A CONDITION OF QUALITY MASTER'S TRAINING.....	226
SECTION 4. PRESCHOOL PEDAGOGY	
Honcharuk O.M. ORGANIZATION OF A JOINT ADULT-CHILD ACTIVITIES IN THE FORMATION PROCESS COMMUNICATIVE COMPETENCES.....	232
Kolesnyk A.H. ORGANIZATION OF STUDENTS' PEDAGOGICAL PRACTICE IN PRESCHOOL EDUCATION.....	235
Tarabasova L.H. CHILD'S KIND, NUSH: PROBLEMS OF ACCESSIBILITY.....	239
A NEW TYPE OF SCIENTIFIC SERVICES.....	244

ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ: АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ

PRACTICE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES APPLICATION IN PREPARATION OF FUTURE TEACHERS: ANALYSIS OF THEORETICAL CONCEPTS

У статті представлена аналіз та систематизацію інноваційних методів навчання, які застосовуються під час викладання у вищій школі, зокрема для підготовки майбутніх учителів. Автором схематично представлено інноваційну систему вищої освіти, що складається із компонентів, функцій та зв'язків, подано їх характеристику, виділено переваги застосування даної системи відповідно до досвіду іноземних навчальних закладів. Також у статті представлена характеристику інноваційних технологій, які застосовуються під час викладання та навчання, як-от: метод проектів, кейс-методи, тренінги, навчальні дискусії, навчальні ігри, застосування мультимедійного обладнання під час викладання тощо. Автор зосередив увагу на тренінгах як інструменті, що дає змогу відпрацювати теоретичні концепції на практиці. У статті розглянуто метод Колба, відповідно до якого тренінг складається із чотирьох основних елементів: конкретного досвіду, пасивного спостереження, створення абстрактної теорії, активного експериментування. Також тренінг в основному складається з вивчення нового матеріалу, закріплення пройденого та вивченого, оцінки й аналізу, підбиття підсумків. Автор стверджує, що в умовах сьогодення у вітчизняній системі освіти переважає вивчення саме теоретичного матеріалу, натомість Болонська система, навпаки, передбачає більше практики та відпрацювання навиків, отриманих знань тощо. Зміщення акценту в освіті в напрямі практики є досить ефективним, що підтверджується досвідом розвинутих країн світу. У підсумку автор робить висновок про те, що поєднання традиційного навчання та тренінгів як інноваційної технології навчання зумовить краще розуміння теоретичного матеріалу, формування практичних навичок, підвищити готовність до викладацької діяльності та ринку праці загалом, сформує необхідний базис для застосування інших інноваційних технологій у практиці викладання.

УДК 378.011.3–051:784:001.895
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.1-35>

Веремчук А.П.,
канд. пед. наук, доцент кафедри
педагогіки початкової освіти
Рівненського державного
гуманітарного університету

Постановка проблеми в загальному вигляді. Під час викладання та навчання у вищій школі використовуються різні інноваційні практики, з різним ступенем опори на технологічний прогрес. Основними цілями застосування інноваційних технологій у навчанні є підвищення ступеня участі студентів, покращення результатів навчання, урізноманітнення вибору предметів та збільшення гнучкості у викладанні. Натепер нові підходи включають: запровадження зміну напряму до технологій онлайн-навчання, розвиток змішаного навчання (тобто поєднання «традиційного навчання» та онлайн-навчання) як на рівні курсу, так і на рівні програми, а також застосування інноваційних практик викладання та навчання, яке не

Ключові слова: інновація, інноваційна система, вища школа, інноваційні технології навчання, мультимедійні презентації, тренінги, кейс-технології.

The article presents the analysis and systematization of innovative teaching methods used in higher education, in particular, and in the preparation of future teachers. The author schematically presents an innovative higher education system consisting of components, functions and connections, describes them, and highlights the benefits of using this system in accordance with the experience of foreign educational institutions. The article also describes the characteristics of innovative technologies that are used in teaching and learning: project method, case methods, trainings, educational discussions, educational games, the use of multimedia equipment in teaching, etc. The author has focused on trainings as a tool to put into practice theoretical concepts. The article deals with the Kolb method, according to which training consists of four basic elements: concrete experience, passive observation, creation of abstract theory, active experimentation. Also, training mainly consists of learning new material, consolidating what has been completed and studied, assessing and analyzing, and summarizing. The author argues that under the present conditions, the study of theoretical material is predominant in the domestic education system, but instead the Bologna system provides more practice and refinement of skills, acquired knowledge, etc. The shift in emphasis in education towards practice is quite effective, evidenced by the experience of developed countries. As a result, the author concludes that the combination of traditional studies and trainings as an innovative learning technology will lead to a better understanding of theoretical material, the acquisition of practical skills, increase readiness for teaching, and the labor market in general, will form the necessary basis for the application of other innovative technologies in teaching practice.

Key words: innovation, innovation system, high school, innovative teaching technologies, multimedia presentations, trainings, case technologies.

залежить від технологій, як-от навчання, орієнтоване на студентів, і проектне навчання. В Україні інноваційні напрями також активно розвиваються, але за останні декілька років усе ще не досягнуто достатньо високо рівня, зокрема порівняно з європейськими країнами, що проявляється в переважанні традиційних методів навчання у вищій школі. З огляду на вищезазначене, уважаємо, що обрана тематика є актуальною і може знайти практичне відображення в діяльності вищих навчальних закладів України.

Аналіз останніх публікацій і публікацій. Проблематиці теоретичного обґрунтування та практичного застосування інноваційних технологій у вищій школі присвячено безліч праць вітчизняних

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

і закордонних учених. Так, Н. Кошечко у своїй статті запропонувала теоретичний базис інноваційних технологій, зокрема автор розглянув такі поняття, як «педагогічна технологія», «освітня технологія», «технологія навчання», «інтерактивні технології навчання та викладання» [5, с. 35]. Науковець не лише окреслив сутність інтерактивних технологій навчання, але й представив характеристику кожного з видів. William G. Tierney у своїй праці значну увагу приділяє теоретичним концепціям, зокрема сутності інноваційної діяльності в освіті, базовим принципам, характеристикам і аналізу видів інноваційної діяльності в напрямі підготовки студентів до майбутнього працевлаштування [15]. Н. Мачинська та Ю. Комарова значну увагу приділили кейс-технологіям та інформаційному супроводу навчання у вищій школі. Науковці також виділяють переваги використання інформаційних технологій як для студентів, так і для викладачів, до найбільш суттєвих відносять економію часу та можливість виконувати більше завдань [6, с. 240]. Р. Гуревич, М. Кадемія та В. Уманець більш детально проаналізували дистанційне навчання як один із підходів до здійснення інноваційного процесу у вищих навчальних закладах [8, с. 236]. Науковці розглянули практичні аспекти смарт-навчання та його практичного впровадження у закладах вищої освіти (далі – ЗВО), модульної технології навчання та її переваг, а також представили оцінку технології навчання «перевернутий клас». Подібне дослідження представив J. Haugood, який проаналізував усі переваги та недоліки цифрової освіти, її вплив на професійні якості майбутніх учителів [14]. Також достатньо праць зосереджені на проблемах застосування інноваційних підходів під час підготовки майбутніх учителів у різних галузях: у природничих науках (О. Харченко [9]), у сфері охорони здоров'я (Л. Іваненко й А. Кулагіна [1]), а також за спрямуванням вчителя чи викладача (вчитель початкових класів – Г. Черненко [10], викладач у професійно-технічному закладі – О. Палига й I. Притула [7]). Незважаючи на значну увагу науковців до проблем застосування інноваційних технологій, усе ще залишаються малодослідженими деякі види інноваційних технологій, а також немає єдиного підходу до пояснення інноваційної системи навчального закладу, що і становить значний науковий інтерес.

Мета статті – аналіз і систематизація інноваційних методів навчання, які застосовуються під час викладання у вищій школі, зокрема і для підготовки майбутніх учителів.

Виклад основного матеріалу. За визначенням Організації економічного співробітництва та розвитку, інновація у сфері освіти – це новий або значно вдосконалений продукт, процес, організаційний метод або сама організація, розроблена або яка має значний вплив на діяльність вищого

навчального закладу та / або інших зацікавлених сторін у галузі вищої освіти.

Для кращого розуміння природи та динаміки інноваційних технологій, що застосовуються у вищій освіті, закордонні науковці розробили концепцію «інноваційної системи вищої освіти», яку доцільно трактувати як аналітичну конструкцію, яка синтезує ключові риси сектора вищої освіти в «інноваційну систему» – формат, визначений відповідно до теорії систем як сукупність компонентів, відносин (зв'язків) та функцій [13]. На рис. 1 схематично представлено інноваційну систему вищої освіти.

Відповідно до даної системи, до функцій належать:

– освіта (викладання та навчання; розвиток навчальних програм; оцінювання учнів; мобільність студентів; акредитація);

– дослідження (створення нових знань; тестування та вимірювання; експерименти; валідація результатів; представлення результатів тощо);

– залучення («третя місія»): захист інтелектуальної власності; договори із промисловістю; договори з державними органами; участь у розробці політики; залучення до соціального та культурного життя; громадське розуміння науки.

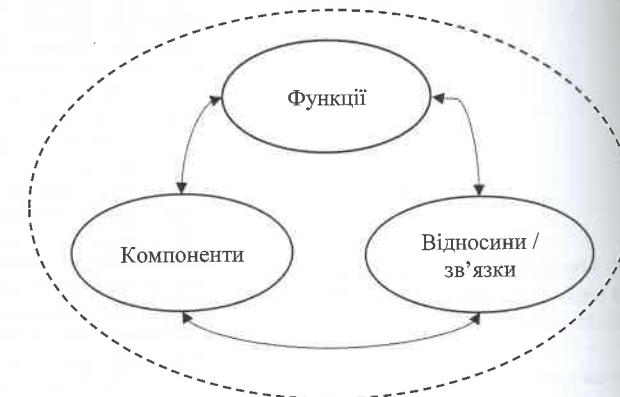

Рис. 1. Інноваційна система вищої освіти [13]

Компонентами виступають:

– прямі та непрямі актори: студенти, науково-педагогічний колектив (викладачі, асистенти, інші наукові працівники, наставники й ін.), інший персонал вищих навчальних закладів (адміністратори, менеджери з передачі технологій, експерти з IT, адвокати й ін.);

– інституційні й індивідуальні суб'єкти: університети зі своїми кафедрами, школами та лабораторіями, пов'язані з ними науково-дослідні інститути (найчастіше міждисциплінарні), бюро трансферу технологій і виробничі зв'язки, установи підтримки бізнесу (наукові парки, інкубатори для бізнесу та технологій), установи фінансової підтримки (державні та приватні фірми венчурного капіталу тощо).

До зв'язків або відносин належать: співпраця, ефект заміщення (заміщення виникає, коли один інституційний актор бере керівництво та виконує функцію, яка традиційно належить іншому суб'єкту), мережева співпраця (співпраця на рівні декількох інституцій чи акторів).

Пояснюючи інноваційну систему вищого навчального закладу, варто зазначити, що іноземні навчальні заклади досить вдало використовують дану систему для побудови ефективного механізму застосування інноваційних технологій під час навчання. Використання представленої системи має певні переваги для навчальних закладів, зокрема це:

- значні можливості вийти за межі вищої освіти як широкої категорії та роздивитись окрім елементів, що складають її (компоненти, зв'язки та функції). Це дозволить учасникам інноваційної діяльності визначити, чому, як і які інновації відбуваються, хто є суб'єктами, які сприяють (або перешкоджають) інноваціям;

- можливість використання динамічного підходу, який дає змогу розглядати навчальні інновації не лише в межах описаних елементів системи, але і через взаємодію всередині та між компонентами, взаємозв'язками та функціями.

Н. Мачинська та Ю. Комаров наголошують, що «інноваційна діяльність є специфічною і досить складною, що потребує особливих знань, навичок, здібностей. Упровадження інновацій неможливе без педагога-дослідника, який володіє системним мисленням, розвиненою здатністю до творчості, сформованою й усвідомленою готовністю до інновацій. Педагогів-новаторів такого типу називають педагогами інноваційного спрямування, їм властиві чітка мотивація інноваційної діяльності та викристалізована інноваційна позиція, здатність не лише прилучатися до інноваційних процесів, але й бути їх ініціатором» [6, с. 242]. Цілком погоджуємося з науковцями, що для майбутніх педагогів недостатньо лише володіти інноваційними методами навчання, варто також прагнути самостійно розвивати інновації, так би мовити, драйвити їх, мотивувати інших. Надзвичайно важливо під час підготовки майбутніх педагогів наголосити на тому, що педагог повинен бути відкритим до застосування нових методів навчання, креативним, постійно вдосконалюватись, йти в ногу із часом. Також, на наш погляд, з кожним роком студенти стають усе більш вимогливими до методів навчання, якості поданої інформації, а це ще раз підтверджує вищезазначені твердження стосовно якостей майбутніх педагогів в аспекті розвитку інноваційних технологій.

Інформаційні технології нерозривно пов'язані з інноваційними. У світі вже декілька десятиліть освіта змінюється під впливом розвитку інформаційного суспільства. Це насамперед стосується і

технологій навчання. Зараз студентів неможливо вразити презентаційними матеріалами під час читання лекцій, це радше стає необхідністю для досягнення цілей курсу. Використання проектора та мультимедійних презентацій як супроводу під час читання лекцій надає безліч переваг, наприклад: викладачу непотрібно витрачати час на повторення інформації, адже вона доступна на слайді у структурованому вигляді, в основному це логічні схеми, табличний матеріал, графіки, ілюстрації тощо. Застосування мультимедійних презентацій значно підвищує ефективність навчання, що пов'язано із кращим сприйняттям інформації студентами, незважаючи на те, чи належать вони до аудіалів, візуалів чи кінестетиків.

Сьогодні надзвичайно популярні інтерактивні методи навчання, які активно застосовуються під час підготовки майбутніх учителів. Інтерактивні технології застосовуються під час особистісно орієнтованого навчання, яке сприяє соціалізації особистості, зумовлює усвідомлення особистості як частини колективу, її ролі та потенціалу. Навіть більше, майбутніх учителів також навчають, як практично використовувати інтегративні технології навчання в майбутній педагогічній діяльності. На користь використання інтерактивних методів навчання свідчать результати дослідження вітчизняних науковців. Зокрема, Н. Кошечко зазначила, що «дослідження процесів комунікації свідчить, що понад 70% активного дня люди проводять у спілкуванні. Водночас приблизно 42% цього часу відводять слуханню, 32% – мовленню, 15% – читанню, 11% – писанню» [4, с. 71]. Такі результати свідчать про те, що людина в повсякденному житті більше слухає, ніж говорить, що вплинуло на розподіл вищими навчальними закладами навчального матеріалу на користь лекцій як початкової форми вивчення матеріалу, з наступним відпрацюванням матеріалу на практичних заняттях і остаточним закріпленнем пройденого матеріалу за допомогою самостійної роботи студентів під наглядом викладача. Однак науковець наголошує, що «за даними психологів, відразу після почутого людина запам'ятовує лише 50%, через вісім годин – 35%, за два місяці – заледве 25%» [4, с. 72]. Сьогодні, розуміючи переваги застосування інтерактивних технологій, вищі навчальні заклади активно їх застосовують, зокрема, до найбільш поширених відносять: метод проектів, кейс-методи, тренінги, навчальні дискусії, навчальні ігри тощо.

Погоджуємося із думкою науковців (Н. Мачинська та Ю. Комарова [6, с. 243], О. Палига Й. І. Притула [7], Л. Шевченко [12, с. 94]), що сьогодні до найбільш ефективних інновацій у підготовці майбутніх педагогів належить використання тренінгів (або «навчання дорослих»). Термін «тренінг» (від англ. *train, training*) має декілька значень: навчання, виховання, тренування, дресирування.

«Тренінг є планомірно здійснюваною програмою різноманітних вправ із метою формування і вдосконалення умінь і навичок, підвищення ефективності трудової чи іншої діяльності» [4, с. 81]. Великий арсенал методів, що застосовуються у тренінгах і системах навчання, орієнтованих на навчання економіки й бізнесу, формування відповідних конкретних навичок, засвоєння практичних знань і технологій бізнесу, у багатьох школах, у багатьох авторів і тренерів базується не стільки на конкретних техніках, скільки на системі поглядів, «правильному» світогляді і необхідності його зміни, особливих принципах і філософії тренінгу, яка проглядається і становить основу саме в тих тренінгах, які спрямовані на мобілізацію творчого потенціалу або досягнення успіху, неординарних результатів у різних областях.

Проведення тренінгів ґрунтуються на певних принципах: активності; творчої позиції (особистісних змін і розвитку); усвідомлення поведінки; партнерського спілкування; особливості роботи тренера. Ефективність тренінгу залежить від засобів і вміння тренера впливати на групу. Засобами служать різні методичні прийоми: рольові ігри, індивідуальні бесіди, групові дискусії, психологічні вправи й ін. Ефективність тренінгу залежить від засобів впливу, уміння тренера, його життєвого досвіду, досвіду спілкування, майстерності загалом. Роль тренера тут особливо важлива, як у створенні та відстеженні дотримання правил гри, відстеженні групової динаміки, так і у гнучкості індивідуального підходу до учасників, діагностиці гальмуючих чинників, що перешкоджають розкриттю потенціалу учасників, активній діяльності їх на тренінгу. Для тренінгу переважно використовують цикл Колба [8, с. 215], який передбачає такі етапи:

1. Конкретний досвід – тренер ділиться власним практичним досвідом з обраної тематики, а також запитує аудиторію про власний досвід учасників.

2. Пасивне спостереження – тренер ділиться теоретичним матеріалом, аудиторія лише спостерігає.

3. Створення абстрактної теорії – на даному етапі наявний досвід інтерпретується з урахуванням нового матеріалу, отже, з'являється нова теорія.

4. Активне експериментування – здобуті знання відпрацьовуються на практиці.

Відповідно до циклу Колба, структурно тренінг – це:

- 10 % – мотивація учасників, актуалізація обраної теми;
- 20% – закріплення та повторення вивченого;
- 50% – вивчення нового матеріалу;
- 10% – оцінка / аналіз;
- 10% – підсумки.

В умовах сьогодення вища освіта в Україні на 70% складається з теорії і лише 30% – практика. Натомість відповідно до Болонської системи та досвіду іноземних ЗВО, практики повинно бути більше, ніж теорії, адже тільки таке співвідношення забезпечить якісну підготовку студентів. Що стосується підготовки майбутніх педагогів, то дотримання правильної структури навчального плану надзвичайно важливе, оскільки не достатньо володіти теоретичними концепціями, необхідно вміло їх застосовувати на практиці. Зважаючи на те, що в майбутньому студенти-педагоги повинні працювати з дітьми / підлітками, сприйняття яких відрізняється від сприйняття дорослих, Україні важливо практично відпрацювати навчальні технології. Саме тому вважаємо, що використання тренінгів дасть необхідний ефект від навчання. На нашу думку, поєднання традиційного навчання та тренінгів як інноваційної технології навчання зумовить краще розуміння теоретичного матеріалу, набуття практичних навичок, підвищить готовність до викладацької діяльності та ринку праці загалом, сформує необхідний базис для застосування інших інноваційних технологій у практиці викладання. Не менш важкою перевагою застосування тренінгів є те, що тренер – людина, яка на практиці використовує ту чи іншу теорію або інструмент, отже, може поділитися власним досвідом, спостереженнями, висновками тощо. Для майбутніх педагогів це, безумовно, буде корисним через можливість використання досвіду тренера в майбутній діяльності.

Висновки. У підсумках зазначимо, що інновації охопили всі без винятку сфери соціально-економічного розвитку, а їх використання може бути запорукою результативності процесів. Не є винятком освітня сфера, зокрема й навчання у вищій школі розвивається під впливом чинника інноваційності. В умовах розвитку інформаційного суспільства, посилення глобалізаційних процесів і утворення нових технологічних укладів вищі навчальні заклади активно застосовують інноваційні технології, а іноземні ЗВО імплементують і практично застосовують концепцію інноваційної системи у вищій школі. Вітчизняні науковці досить ґрунтовно дослідили різноманітні інноваційні технології, які практично застосовуються під час викладання та навчання (застосування мультимедійних презентацій та інших інформаційних технологій, мозкові штурми, брифінги, вебінари, кейс-технології, навчальні дискусії, навчальні / рольові ігри тощо). Нашу увагу зосереджено саме на тренінгах, оскільки вони дають змогу не лише засвоїти практичний матеріал, але й на практиці відпрацювати прийоми, методи тощо. На наш погляд, є можливість поєднання традиційної підготовки майбутніх педагогів із тренінгами, що дасть більш позитивний ефект від навчання та дасть

іта в Україні н-
0% – практика
кої системи т-
повинно бут-
аке співвідно-
вку студентів
х педагогів, т-
навчального
ки не достат-
лціями, необ-
єктиці. Зважа-
енти-педагоги-
ками, сприй-
ття дорослих
ети навчальн-
икористання
навчання. На-
навчання та
зання зумо-
матеріалу
ть готовність
праці зага-
стосування
тиці викла-
стосування
ка на прак-
або інстру-
! досвідом,
ля майбут-
жним через
ера в май-

що інно-
соціально-
ння може
цесів. Не
навчання
1 чинника
лаційного
х процес-
едів вищі
з іннова-
ментують
новації-
науковці
іннова-
ться під
я муль-
аційних
ебінари,
альні /
ю саме
є лише
ектиці
а наш
ї підго-
дасть
дасть

змогу майбутнім педагогом бути готовими до май-
бутньої професії. Зрозуміло, що розглянуті у статті
теоретичні та деякі практичні аспекти освітніх
інновацій не обґрунтовані повною мірою і потребує
бути подальших досліджень. Уважаємо перспективними
дослідження саме в напрямі поєднання
традиційних та інноваційних технологій навчання.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Іваненко Л., Кулагіна А. Підготовка майбутніх вчителів до інноваційної діяльності в галузі охорони здоров'я. URL: http://eprints.zu.edu.ua/7180/2/%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%9A%D1%83%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%BD%D0%B0.pdf (дата звернення: 17.03.2019).
2. Інновації в науці та освіті: виклики сучасності: матеріали доповідей наукового стажування (Республіка Польща, Варшава, 2017). Варшава ; Львів, 2017. 180 с.
3. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід : навчальний посібник / І. Артьомов та ін. Ужгород : ПП «Аутодор-Шарк», 2015. 360 с.
4. Кошечко Н. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 115 с.
5. Кошечко Н. Інноваційні освітні технології навчання та викладання у вищій колі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка*. 2015. № 1. С. 35–38.
6. Мачинська Н., Комарова Ю. Упровадження інноваційних технологій навчання у вищій школі. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. 2015. № 1 (14). С. 240–246.
7. Палига О., Притула І. Інноваційні технології навчання при підготовці кваліфікованих робітників в системі професійно-технічної освіти. URL: https://vpl57.ucoz.ua/Innovacsya/innovacijni_tekhnologiji_navchannja.pdf (дата звернення: 17.03.2019).
8. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Київ ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2018. Вип. 51. 465 с.
9. Харченко О. Педагогічні умови ефективного застосування інноваційних технологій навчання у природничо-науковій підготовці майбутніх вчителів. URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN13/11hoortsi.pdf> (дата звернення: 17.03.2019).
10. Черненко Г. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до інноваційної діяльності. URL: http://ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_67/79.pdf (дата звернення: 17.03.2019).
11. Чубко О. Інноваційні технології навчання в контексті педагогічної підготовки майбутнього вчителя. URL: http://www.irkbis-nbuvg.gov.ua/cgi-bin/irkbis_nbuvg.cgiirbis_64.exe (дата звернення: 17.03.2019).
12. Шевченко Л. Підготовка майбутніх учителів технологій до інноваційної педагогічної діяльності : монографія. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2018. 396 с.
13. Study on innovation in higher education: final report / J. Brennan et al. European Commission Directorate for Education and Training Study on Innovation in Higher Education, Publications Office of the European Union, Luxembourg. 2014. URL: <http://www.ise.ac.uk/business-and-consultancy/consulting/assets/documents/study-on-innovation-in-higher-education.pdf> (дата звернення: 17.03.2019).
14. Haywood J. Leading innovations: digital educationin a traditional university. Cheltenham, UK, Northampton, MA, USA : Edward Elgar Publishing, 2018. URL: https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/59799/05_Leading%20innovation_Haywood.pdf?sequence=6&isAllowed=y (дата звернення: 17.03.2019).
15. William G. Tierney. Conceptualizing innovation in higher education. URL: https://www.researchgate.net/publication/303208037_Conceptualizing_Innovation_in_Higher_Education (дата звернення: 17.03.2019).